

Ponedjeljak, 29.oktobar 2007

Svedok SST7/69

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.25 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilaštvo protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Dobar dan svima. Hvala vam gospodine sekretare. Ovog jutra održan je sastanak između strana, u mom prisustvu i ja sam tu izneo određene smernice kada je reč o ulaganju prigovora na izjavu svedoka, koji treba da svedoči, a po Pravilu 92 ter. Ja tada nisam bio u potpunosti siguran u vezi sa nekim elementima. Rekao sam da je Pretresno veće 80% donelo odluku. Mi smo sada detaljnije razmotrili ovo pitanje i to ništa ne menja u vezi sa smernicama koje sam jutros izneo. Sada bih želeo da pređemo, za trenutak, na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala. Pretresno veće bi prvo želelo da navede razloge za svedočenje svedoka 69, uz zaštitne mere. Izvršene su pretnje u odnosu na ovog svedoka putem telefona. Nadalje, svedočenje ovog svedoka može antagonizovati osobe koje žive na Kosovu. Svedok, odnosno njegova porodica žive i rade na tom području, imaju tamo imovinu, a postojeća nestabilna bezbednosna situacija je posebno nepovoljna za pojavljivanje ovog svedoka pred ovim Sudom, tako da se i prema prvom standardu, to je pretnja, i prema drugom standardu, a to je nestabilna bezbednosna situacija, i svedočenje koje može antagonizovati osobe, ako svedoči neko čiji članovi porodice još uvek žive tamo. Oba ta standarda su zadovoljena i zaštitne mere su opravdane. Zaštitne mere koje se odobravaju su pseudonim, izmena lika i izmena glasa. Gospodine Re, molim da nastavite.

TUŽILAC RE: Sažetak se može pokazati u *Sanction* sistemu, ako se on može u ovom trenutku koristiti, a tu nema ničega što bi otkrilo identitet svedoka.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RE

TUŽILAC RE – PITANJE: Ono što sledi jeste sažetak izjave po Pravilu 92 ter svedoka 69. 1998. svedok je radio za SUP Đakovica/Gjakovë, odnosno zona odgovornosti pokrivala je 122 sela u opštini Đakovica/Gjakovë i Dečani/Dečan, (područje Dukađin/Dukagjini). Nakon



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ubistva policajca Otovića 24. marta 1998. blizu Gramočelja/ Gramacel sukob je postao oštiji. Otprilike u aprilu 1998. grupe OVK počele su da se pojavljuju u većini sela područja Dukadžin/Dukagjini. Obaveštajni podaci i civili davali su informacije o štabu OVK u Glođanu/Gllogjan i Jablanici/Jabllanicë. Grupe OVK počele su da prelaze albansku granicu kako bi sakupile oružje i opremu i to idući iz Jablanice/Jabllanicë u Glođan/Gllogjan, Ereć/Hereç, Smolicu/Smolicë, Ponoševac/Ponoshec, *Morinu*, u Albaniju. Od početka 1998. godine OVK je povećala broj zaseda i napada na MUP i Vojsku Jugoslavije i civilne ciljeve i počela da kidnapuje policajce i civile uključujući i Srbe, kosovske Albance i Rome i uspostavljaajući kontrolne punktove i barikade na putevima. OVK je postala radikalnija, napadala je automobile, autobuse, ljude, otvarala vatru na sve što je bilo vezano za Srbe, policiju, vojsku i civile. Srpsko stanovništvo se žalilo na zločine OVK koji su se kretali od oštećenja žetve do silovanja, ubistava i zastrašivanja ljudi i do napuštanja domova. OVK je, s vremena na vreme, blokirala put Đakovica/Gjakovë - Dečane/Deçan. Od 23. maja 1998. držala je put 10 dana. Postalo je izuzetno riskantno da policija putuje tim putem i policajci Popadić i Jovanović su tamo bili kidnapovani. Područje duž jezera Radonjić/Radoniq, uključujući Jablanicu/Jabllanicë, Žabelj/ Zhabel, *Bardonić*, Glođan/Gllogjan, bili su područje kuda policija nije mogla nekoliko godina da ode, a mogli su tamo da odu samo ako je pokrenuta bila neka operacija. Od sredine 1998. odnosno od septembra 1998. bilo je gotovo nemoguće da se dođe na to područje oko jezera, a da to OVK ne otkrije. Krajem avgusta i početkom septembra 1998. vođena je operacija da se deblokira put Đakovica/Gjakovë – *Rakovina* – Klina/Klinë – Priština/Prishtinë. Oko 10 OVK pripadnika je bilo uhapšeno u Kodraliji/Kodrali i ispitivano u SUP-u u Đakovici/Gjakovë. Pripadnici OVK su obavestili policiju o telima na Radonjićkom /Radoniq jezeru. Dana 8. septembra 1998. policija i službenici Državne bezbednosti su povelili pripadnika OVK Bekima Kalimashija na kanal jezera Radonjić /Radoniq, gde ih je odveo do tela. Mesto zločina bilo je obezbeđeno 24 sata na dan, do 19. septembra 1998. Istražni sudija Gojković započeo je sa radom 18. septembra 1998. Ekshumacija tela i autopsija trajali su do 19. septembra 1998. Svedok je bio prisutan na mestu zločina 3. i 4. dana nakon što su tela otkrivena. Istražni tim je označio tela brojevima, napravio snimke i stavio ih u plastične vreće sa etiketama. Policija je prebacivala ostatke svakog dana konvojem u garažu hotela *Paštrik* u Đakovici/Gjakovë. Ostaci su bili konstantno obezbeđivani. Svedok je prisustvovao autopsijama u podrumu garaže koju su stalno čuvali pripadnici policije. Identifikovani ostaci bili su predati rođacima, a neidentifikovani ostaci pet osoba Javnom komunalnom preduzeću *Čabrat* da se sahrane na groblju *Piškote*. Još 5 neidentifikovanih tela je kasnije nađeno i predato kasnije. Sve skupa je nađeno 39 tela na kanalu, farmi *Ekonomija* i putu za Dašinovac/Dashinovec. Ovim je završen sažetak izjave svedoka po Pravilu 92 ter. Svedoče 69, da li vi imate primerak svoje izjave tu, gde ste na srpskom potpisali dokument?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pretresno veće ima isto tako primerak pa bih želeo da vas pitam dva pitanja vezano za ovaj dokument. Datum razgovora je 22. maj 2007. i moje je pitanje, da li se tu nalazi vaš potpis i da li je taj iskaz istinit?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Pitajte o ovoj izjavi koju sam dao 20. 06. 2007. godine?

TUŽILAC RE – PITANJE: Da, to je ta izjava koja je potpisana 20. juna 2007. godine.

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Tačno.



SUDIJA ORIE: Na naslovnoj strani izjave svedoka kaže se da je izjava uzeta 21. i 22. maja, a mislim da onda možemo da ignorišemo ovu naslovnu stranu gde se stavlja 26. juni. Dakle, to je 20. juni. Molim da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Drugo pitanje je, da li biste dali istu izjavu kakva je sadržana u toj izjavi, ako bi vam ta pitanja bila postavljena na Sudu. Dakle, da li bi vaš iskaz bio isti kao ovaj što je zabeležen u ovoj izjavi?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Naravno da bi bilo isto. To su, to su podaci iz Službe, ne lično moji nego Policijske uprave Đakovice/Gjakovë. To je sve onako kako stoji u pismenim aktima Policijske uprave Đakovica/Gjakovë.

TUŽILAC RE: Dokazni predmet nosi broj 1720 i na toj osnovi bi mogao da se uvrsti u spis sa redigovanjima koja su bila naložena na sastanku koji je održan jutros.

SUDIJA ORIE: Da li je to već u sistemu elektronske sudnice ili moramo da čekamo dok dobijemo finalnu verziju?

TUŽILAC RE: Redigovana verzija nije bila unesena u sistem elektronske sudnice.

SUDIJA ORIE: Pretresno veće će doneti odluku, ali ako unesena izjava bude ista kao ova jutros, onda ću uzeti u obzir smernice koje je Pretresno veće dalo u svakom smislu. Pretresno veće će onda odlučiti o usvajanju. Molim da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Svedoče 69 molim da pogledate tačku 9. vaše izjave. U izjavi vi spominjete da grupa želi da oslobodi sela, a baza je u selu Jablanica/Jabllanicë, u opštini Đakovica/Gjakovë. Vi kažete da su „pripadnici ove organizacije bili poznati policiji kao kriminalci koji su prethodno izvršili niz krivičnih dela na tim području. Na početku su krivična dela po kojima su bili poznati, uglavnom obuhvatala krađu, tešku krađu, tuče i silovanja“. Želeo bih da vas pitam, kako ste vi shvatili cilj te grupe, a odgovarajući na pitanje, zamolio bih da kažete Sudu, koji su bili izvori koji su vas doveli da saznate kakav je cilj ta grupa imala?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Moj odgovor je sledeći: Kao što sve policijske službe u svetu rade na osnovu svojih operativnih veza, tako je funkcionisala i radila Policijska uprava Đakovica/Gjakovë, po obaveznom operativnom postupanju, a to podrazumeva da službe koje rade ove stvari imaju informatore i saradnike. Informatori i saradnici, što se tiče operativnog postupanja su obavezni da ih služba registruje, da im da pseudonim, broj ili bilo šta drugo koje ne objašnjava njihovo, odnosno ne razotkriva njihovo ime i prezime. E sad, ove informacije koje su. . .

(...)(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)(...)

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Samo trenutak molim.

SVEDOK 69 – ODGOVOR: . . . najiskrenije ispričam kako je sve teklo. Znači, da je razmena podataka bila između svih službi.



(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: U redu. Hvala. Da, naravno, ja razumem vaše stanovište. Gospodine Re, možete da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Vi ste maločas rekli da je dolazilo do razmene informacija između različitih službi. Na koje ste tačno službe mislili i onda možete da nastavite onaj iskaz koji ste počeli?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Tačno sam mislio na Službu državne bezbednosti, čija je osnovna delatnost bila, između ostalog i ova problematika, na Službu vojne bezbednosti, čija je, takođe, jedna od osnovnih delatnosti bila ova problematika i na Službe javne bezbednosti, čija je delatnost bila druga problematika, ali zbog usložnjavanja situacije pridodali su da i ovaj posao moramo da radimo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ono što bih ja želeo da saznam je sledeće: Kakav je bio cilj one grupe i kako ste vi ustanovili kakav je, konkretno, bio cilj one grupe?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Informacije koje su dolazile u Policijskoj upravi, što se tiče razmene informacija Državne i Vojne bezbednosti i davanja informacije vojnim starešinama, koje su bile nadležne za te stvari, ukazivale su na to da se nešto, po nacionalnom pitanju dešava na tim prostorima, da je cilj formiranja takve grupe, koja će svojim radom i koja će svojim poslom izazvati nered na tom prostoru, koja za cilj, kažem, to su informacije Državne bezbednosti koje su spuštene prema nama da idu ka tome da otcepe Kosovo i Metohiju od Savezne Republike Jugoslavije, odnosno od Srbije i da formiraju, odnosno da obezbede nezavisno Kosovo. To su podaci koje su te dve Službe spustile prema nama, kao osnovni deo svojih delatnosti. Sve to dalje su potkrepljivali operativnim podacima da se održavaju sastanci u navedenim selima i da se na tim sastancima upravo razgovara o ovoj problematici, da se donose takve smernice da se ide upravo u tom pravcu.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu. Svedoče, vi potom, u paragrafu 10, kažete: „Negde 1995. ili 1996. pribavili smo informacije Javne i Državne bezbednosti da jezgro ove grupe sačinjava 10-tak članova.“ Kakve ste vi informacije imali u vezi sa tim ko je vođa ove grupe i odakle ste dobili te informacije?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Kao što sam i malopre rekao, operativne informacije službe su dobijale od svojih saradnika i informatora. Saradnici i informatori službe nisu bili samo Srbi ili Crnogorci ili Muslimani, nego i Albanci i Albanci rimokatoličke ispovesti i, čak šta više, ako se dobro sećam, na nekom radnom sastanku Državna bezbednost je iznela da ima informatore i saradnike koji su pripadnici OVK. Ovo što se pominje ovde ime gospodina Ljahi Brahimaja, upravo su ti operativni podaci pokazivali da je on na čelu te grupe, bar za početak, bar za početak, prenosim onako. . .

TUŽILAC RE – PITANJE: Svedoče, mogu li da vas zamolim da me s vremena na vreme pogledate kad razgovaramo, pa kad želim da prekinete ja mogu ovako da mahnem rukom?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Svakako.



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC RE – PITANJE: Hvala vam. Odgovorili ste na pitanje koje sam postavio maločas. Sada bih želeo da pogledamo pasus 11 vaše izjave, u kojem vi u poslednjem redu, govoreći od 1998. godini kažete: „Prvi put sam čuo za ovu grupu koja je postala poznata kao OVK, par meseci pre juna 1998. godine. SUP Đakovica/Gjakovë ih je zvao drugačijim imenom Diverzantsko-teroristička grupa.“ Kakve ste vi informacije imali do maja 1998. godine u vezi sa tim šta OVK radi sa ljudima u selu?

ADVOKAT GUY-SMITH: Pošto se do tog vremena grupa zvala drugačijim imenom, mislim da nije u redu da se pominje pod nazivom OVK, jer možda su u pitanju različiti članovi iste ili slične grupe.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, ukoliko pretpostavimo da će izjava po Pravilu 92 biti uvrštena u spis, svedok u pasusu 11 objašnjava da ih je SUP Đakovica/Gjakovë zvao, aha, da, vidim imamo dva, a ovde imamo i treći naziv. Da, gospodine Re, možda bi bilo dobro da se uverimo da je grupa koju je SUP Đakovica/Gjakovë zvao Diverzantsko-teroristička grupa i da je grupa koja je postala poznata kao OVK, ista ona grupa o kojoj je svedok i ranije govorio. Mislim da se u vezi sa tim postavlja pitanje.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je diverzantsko-teroristička grupa bila OVK?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Moj odgovor je sledeći: Službena terminologija MUP-a Republike Srbije, na početku je bila diverzantsko-teroristička grupa. Nakon izvesnog vremena, kada smo u operativnim podacima nalazili amblemi i oznake, onda je išlo na, onda se išlo na OVK. Znači, to je jedno isto.

SUDIJA HOEPFEL: Da li bih ja mogao nešto da vas pitam? Na koga tačno mislite kada kažete „mi“, „mi smo počeli da koristimo ovaj izraz“, ko je to „mi“? Da li postoje i neke druge grupe, nije neophodno da zalazimo u pojedinosti, ali možda bismo mogli da pređemo na privatnu sednicu, za trenutak.

TUŽILAC RE: Mislim da su u pitanju uopštene informacije, koje su bile na raspolaganju pripadnicima MUP-a.

SUDIJA HOEPFEL: Ja sam zapravo pitanje postavio svedoku.

SUDIJA ORIE: I tražili ste da pređemo na privatnu sednicu.

SUDIJA HOEPFEL: Da, mislim da bi to bilo bolje.

SUDIJA ORIE: U redu. Idemo. . .

(privatna sednica)

(Otvorena za javnost naknadom odlukom Pretresnog veća)



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

sekretar: Časni Sude, sada smo na privatnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Da, kada kažete „počeli smo da korstimo termin“, sudija Hoepfel bi želeo da zna na koga mislite.

SVEDOK 69: To je bila službena terminologija koju je, pre nego što je počelo da se koristi OVK, koristio srpski SUP u Đakovici/Gjakovë. Mi smo ih nazivali “sabotažno – terorističke grupe. Posle toga smo prešli na “OVK”. I kad kažem “mi” mislim na srpski MUP i SUP Đakovica/Gjakovë. Nadam se da sam vam ovim to razjasnio.

SUDIJA HOEPFEL: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Onda možemo da se vratimo na otvorenu sednicu.

TUŽILAC RE: Da li ovaj odgovor treba da bude na privatnoj sednici?

SUDIJA ORIE: Da, to “mi” može da se odnosi na bilo koga ko je bio u SUP-u ioli MUP-u.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Da. To može da bude javno. Gospodine sekretare, ovaj deo svedočenja može da bude javan. Izvolite nastavite.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Naravno, vraćamo se na otvorenu sednicu.

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li ste, svedoče 69, imali bilo kakve informacije o policijskom času?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Bilo je operativnih saznanja u službi, da kada se situacija iskomlikovala, da se građani posle 8 sati po selima naveče nisu kretali nigde. To je potkrepljivano sa par prijava Policijskoj upravi Đakovica/Gjakovë o zbivanjima na terenu, da su neki učesnici u saobraćaju na tim prostorima zaustavljani i prelaćivani, da su, koliko se ja sećam, u par navrata, neki autobusi na međugradskom kretanju zaustavljani i da su putnici pretresani.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu, upravo sam vam postavio pitanje o policijskom času. U pasusu 12, vi kažete da je „OVK nametala policijski čas posle 8 sati“. Kakve su vaše informacije u vezi sa policijskim časom koje je nametan, nasuprot tome što ljudi sami po sebi nisu izlazili posle 8 uveče?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Zvanični dokument Policijska uprava nije imala, ali po kretanju građana, po operativnim informacijama, po službenim beleškama se odigravalo ovako kako sam objasnio, da su se ljudi plašili da se kreću po prvom sumraku, posle 8 sati, u tom kontekstu.



TUŽILAC RE – PITANJE: Ono što ja pokušavam da razjasnim je sledeće. U vašoj izjavi piše da je OVK nametnuo ovaj policijski čas. Postoji razlika između toga se nametne policijski čas i između toga da se ljudi plaše da putuju posle 8 uveče.

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ja sam i malo pre rekao, koliko se ja sećam, zvaničnog pismenog akta o tome mi, kao Policijska uprava, nemamo. Ali, s obzirom na službene podatke i na komentare šta se sve zbivalo, kako se zbivalo, ja sam pokušao da objasnim ovako kako sam i rekao.

(...)(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)(...)

SVEDOK 69 – ODGOVOR: . . . moja torba sa podacima, spisima je ostala u bagažu, nisam je ni primio.

SUDIJA ORIE: Da, nema problema. Kad god vam je svedoče 69 neophodno da pogledate neki dokument, molim vas da najpre tražite dozvolu za to, a u međuvremenu molim vas da ne čitate. Možete da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Želeo bih da pogledamo pasus 17, vaše izjave, tu vi govorite o izboru Ramusha Haradinaja za komandanta OVK, za tzv. zonu Dukadžin/Dukagjini. Vi tu kažete: „Primili smo saznanja da je već došlo do sukoba između OVK i tzv. Oslobodilačke vojske pod nazivom FARK. Kada ste vi prvi put upoznati sa postojanjem Ramusha Haradinaja? Molim vas da se usredsredite na to pitanje, kada?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ja mislim da su operativni podaci i službeni podaci o gospodinu Ramushu Haradinaju tekli već od 1998. godine.

TUŽILAC RE – PITANJE: A, kakvi su bili zvanični i operativni podaci koje ste vi imali o njemu, pre toga?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Znate, to je bio delokrug rada druge službe, a ne Službe javne bezbednosti. U razmeni podataka, sa tim službama, kao što sam i objasnio kad sam ja čuo za OVK i kad sam čuo da je organizovan izbor i kad je Ramush Haradinaj imenovan, to je bilo 1998. godine. Na osnovu dokumentacije koju je posedovala Policijska uprava Đakovica/Gjakovë, odnosno OUP Dečani/Dečan, jedinice Policijske uprave Đakovica/Gjakovë, stajali su podaci da je sklon političkoj aktivnosti, da je iz kaznene evidencije SUP-a Đakovica/Gjakovë postojao podatak da je član njegove porodice, odnosno otac politički kažnjavan. Drugo, ništa, sem ono što Policijska uprava Đakovica/Gjakovë ima, to su ta saznanja.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da pogledamo pasus 19. Vi tu pominjete obaveštajne podatke, informatore i zapisnike sa sastanaka OVK iz kojih ste saznali za imena predsednika OVK i komandanata lokalnih podružnica, koje je predlagao Ramush Haradinaj. Kakve ste vi informacije imali u vezi sa tim kako su delovale te lokalne podružnice?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Naravno da ovo što sam naveo u tački 19, to su prikupljeni obaveštajni podaci Državne bezbednosti, prikupljeni obaveštajni podaci vojne bezbednosti, prikupljeni obaveštajni podaci Javne bezbednosti. U tim podacima, koliko se ja sećam, bilo je i pismenih akata koje je služba našla na terenu, na terenu, vršeći svoju redovnu dužnost, gde stoji pismeni akti oko organizovanja sastanka i izbora na tom području za organe OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je postojao program OVK?



SVEDOK 69 – ODGOVOR: Mislim da jeste. Mislim da jeste i da je Služba državne bezbednosti taj akt spustila prema nama. Mislim da jeste.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kakve ste vi podatke imali u vezi sa tim kako su se finansirale lokalne podružnice OVK?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Služba je imala podatke da se oni finansiraju na dobrovoljnoj bazi, da se finansiraju iz doprinosa na lični dohodak, odnosno neke svote koje lično prilažu, i tako u tom smislu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Vi ste upravo pomenuli dobrovoljne priloge. Da li ste imali bilo kakve podatke o nedobrovoljnim prilozima za OVK?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ako nedobrovoljne priloge smatramo plaćanje poreza ne legalnoj državi, nego uplaćivanje na neke druge fondove, onda je to to sa čime je raspolagala služba.

TUŽILAC RE – PITANJE: A šta ukoliko bi ljudi odbili da plate OVK? Da li ste u vezi sa tim imali bilo kakve informacije?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Informacije po pitanju odbijanja plaćanja su govorile da su ti sugrađani bili maltretirani, da su ti sugrađani bili, ne znam kako, koji termin da upotrebim, jednostavno da su bili odgurani i na marginama što se tiče druženja, posećivanja, odlaska na posete bilo koje vrste, u jednom smislu, bojkot.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je to išlo i dalje od bojkota prema onim podacima kojima ste vi raspolagali?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Služba je u jedno vreme došla do podataka da su, na osnovu prijave, na osnovu prijave u dnevniku događaja Policijske uprave Đakovica/Gjakovë, prijavljivali da su neki građani kidnapovani, da su kidnapovani ne samo Srbi, nego i Srbi, Albanci i Romi i Albanci rimokatoličke veroispovesti. To su podaci iz službe, odnosno dežurne službe, gde građanin dođe i prijavi događaj, po kojima je služba posle imala obavezu da postupa.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja vam trenutno postavljam pitanje samo o posledicama ukoliko nego odbije da plati OVK. Da li se na to odnosio vaš poslednji odgovor?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ja iz službenih podataka mogu da kažem da su marginalizovani, da su bojkotovani, a bilo je podataka da su bili i pretučeni. E sad, šta je dalje sve bilo, to sigurno znaju moje starešine iz službe, koje su pokrivala ovaj deo posla.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da pogledamo tačku 22 vaše izjave, tu piše sledeće: „U isto vreme. . .

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, samo radi zapisnika, vi govorite o starom redosledu pasusa, mislite, dakle, na stari redosled, stare brojeve, koji se nalaze u izjavi. Da, jer ukoliko u bilo kom trenutku usvojimo novu izjavu u spis, da li ćemo onda imati iste brojeve ili će pred nama biti zagonetka koji broj se odnosi na koji pasus.

TUŽILAC RE: Svedok nije potpisao onu izjavu u hronološkom redu, pa sam ja odustao od ideje. . .



SUDIJA ORIE: U tom slučaju možemo da odustanemo od tabela.

TUŽILAC RE: Ne, zadržite tabelu sa 10 aneksa.

SUDIJA ORIE: Da, tabelu sa aneksima. Međutim, govorimo sad o onoj drugoj tabeli.

TUŽILAC RE: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Elem, svedoče 69, u pasusu 22 se kaže sledeće: „U isto vreme OVK je povećao broj zaseda i napada na MUP, Vojsku Jugoslavije i civilne ciljeve. Osim toga, počeli su sa kidnapovanjem civila i uspostavljanjem kontrolnih punktova i barikada.“ Kako ste vi videli da je do toga došlo?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Moj odgovor je sledeći: Do toga je došlo na osnovu hronologije zbivanja na terenu, koje je reflektovalo, odnosno koje se prijavljivalo u dežurnoj službi Policijske uprave Đakovica/Gjakovë. Da vam bude jasnije, u Policijskoj upravi, u našem sistemu rada, postoji dežurna služba. U dežurnoj službi svaki građanin može da dođe i da prijavi šta se na terenu zbiva, odnosno šta se njemu desilo, njegovoj familiji i njegovo zapažanje. Iz onoga što je policija dole u dežurnoj službi primala, kao obaveštenja službena, proizilazi ovo moje objašnjenje ovde.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu. Da li ste vi lično uočili da je došlo do povećanja u aktivnostima OVK sredinom 1998. godine?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Na osnovu izvršenih krivičnih dela, prijavljenih službi, jeste, da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kakva su krivična dela bila u pitanju i kako ste znali da su povezana sa OVK?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Opet moram da se vratim na objašnjenje. To su prijave građana, dole u dežurnoj službi, to su izvršena krivična dela za koje su građani sami prijavljivali, sami su došli i kazali, to i to se desilo, tu i tu, to i to se desilo tu i tu, videli smo ili primetili smo ili osnovano su sumnjali da je neko uradio od pripadnika OVK. U prijavi građana nije bilo samo Srba, rekao sam, i Albanaca i Roma i svih, cele populacije koja je bila na tom terenu.

TUŽILAC RE – PITANJE: A koje su vrste bila ta krivična dela?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Pa, imali smo od prijave poljskih šteta, pa sve do tuče, pa sve do pucnjave, pa sve do, pa sve do ubistva gospodina Otovića.

TUŽILAC RE – PITANJE: Osim ubistva gospodina Otovića, da li je bilo nekih drugih ubistava koji su bili pripisani OVK u tom periodu?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ima dosta slučajeva, ja sad ne bih mogao na pamet sve da nabrojim, ali postoji pismeni trag o svemu tome gde su građani prijavili da je na njihovu kuću, primera radi, dana toga i toga pucano, dana toga i toga urađeno to i to ili je na vozilo to i to pucano tad i tad ili je presretano tad i tad. O svemu, kažem, to su pisani tragovi Policijske uprave Đakovica/Gjakovë.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson.



ADVOKAT EMMERSON: Molim Pretresno veće da odluči vezano za korisnost ove linije ispitivanja, koja se bazira na generalnim navodima koji se, za krivična dela koja su, kako je rekao, pripisana OVK tokom određenog perioda.

SUDIJA ORIE: Možda, pre nego što nastavimo sa tim, došli smo do vremena kada ćemo imati pauzu. Svedoče 69, sada ćemo imati pauzu od otprilike pola sata. Vi biste sada mogli da napustite sudnicu, mi ćemo da pokrenemo neka procesna pitanja, međutim, gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da sam već rekao ono što sam nameravao.

SUDIJA ORIE: Samo trenutak, pa ćemo onda nastaviti.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, ovaj iskaz bi mogao donekle da se smatra kumulativnim, u smislu da je Pretresno veće već čulo dosta iskaza o tome šta je bilo prijavljeno, šta je bilo vezano za OVK, a ponekad vrlo često bez većih detalja. Čini se da sada opet imamo malo istih takvih podataka. Šta vi nameravate da radite za preostalo vreme koje vam ostaje gospodine Re?

TUŽILAC RE: Tačka 24, zadnji red tačke 30, tačka 63 i aneksi. To su delovi za koje je Pretresno veće naložilo da se rediguju.

SUDIJA ORIE: Tamo gde je veće dalo smernice vezano za redigovanje, naravno, to je bilo donekle i zbog toga, što su izvori bili dosta nespecifični, a navodi dosta opšte prirode. Pa, zbog toga, ako želite da dobijete iskaz koji, kako sada stoji na papiru, a jeste nešto što smo već nekoliko puta čuli, onda bi Pretresno veće očekivalo da dobijete više detalja o izvorima i ostalo, nego do sada. Vi ste postavili pitanje, ali odgovori svedoka su bili uglavnom, da je to uglavnom ono što je služba u to vreme saznala od onih koji su to prijavljivali, a to je naravno, opet, dosta uopšteno. Zbog toga, kako bismo zamenili jednu uopštenu stvar drugom, to nama ne bi bilo od velike pomoći. U isto vreme, ako govorimo, na primer vezano za kontrolu u poslednjem redu paragrafa 30. Možda bi nam svedok trebalo da kaže šta on pod time podrazumeva, a pored toga koliko vremena mislite da vam treba za glavno ispitivanje?

TUŽILAC RE: Mislim, 20 minuta bi bilo sigurna procena.

SUDIJA ORIE: Znači 20 minuta.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Pošto ste rekli 20 minuta, onda ćemo vas ograničiti na 20 minuta nakon pauze, a sa radom nastavljamo u 4 i 20.

(pauza)



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, pogledaću na sat pre nego što vas zamolim da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Razlog zbog kojeg sudija Orije gleda na sat jeste što imam 20 minuta da završim ispitivanje, pa moramo proći kroz ove dodatke i još nekoliko pitanja za 20 minuta, pa ću vas zamoliti da pokušate da odgovarate što je moguće kraće i što je sažetije moguće. Je li u redu?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada bih zamolio da pogledate tačku 24 svoje izjave, gde kažete: „Saznao sam o obaveštajnim podacima Državne i Javne bezbednosti da je negde od početaka aprila 1998. OVK počela da kidnapuje ljude.“ Da li ste imali ikakvih informacija o pritvorskim centrima OVK i ako jeste, kakve su to bile informacije? Što je moguće kraće, molim.

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Tako kako stoji u izjavi, stajali su obaveštajni podaci dobijeni od građana, odnosno od ljudi koji su zatečeni u prelasku državne granice ili u racijama policije.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja vas konkretno pitam za neke centre za pritvor. Da li ste imali informacije o tome da li OVK ima neke centre za pritvor ili nema? Ako jeste, gde su oni bili i kakve ste informacije o tome imali?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da, pa Služba je raspolagala operativnim informacijama da u selu Jablanica/Jabllanicë postoji pritvorska jedinica za ljude, odnosno za građane koji su kidnapovani. Koliko se ja sećam postoji i pisani trag o svemu tome.

TUŽILAC RE – PITANJE: O kojem to periodu govorite?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Od polovine 1998. pa do, možda polovine 1999, pre nešto, pre povlačenja.

TUŽILAC RE – PITANJE: A, neka druga mesta osim Jablanice/Jabllanicë?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Uglavnom se pominjala Jablanica/Jabllanicë, selo Glođane/Gllogjan i mislim da je još bilo informacija za selo Rznić/Irznij.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da sada pogledamo tačku 30 vaše izjave, gde govorite o tome da je područje oko Radonjičkog /Radonij jezera teško dostupno kolima zato što su tu samo zemljani putevi i onda opisujete puteve koji su vodili do područja jezera Radonjić /Radonij. Ono što želim da vas pitam jeste, o OVK kontroli nad područjima koja je pokrivala zona odgovornosti SUP-a iz Đakovice/Gjakovë u periodu od marta do septembra 1998. Koji deo zone odgovornosti SUP-a Đakovica/Gjakovë je bio pod kontrolom OVK?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: U to vreme, na osnovu podataka službe, neprohodno je bilo za Službu prema Donjem i Gornjem Ratišu/Ratishi, prema Glođanima/Gllogjan, prema Jablanici/Jabllanicë, sve teže se išlo prema Prilepu/Prelep, uglavnom taj deo terena tamo. Koliko znam, tamo nisu ni „vođe sektora“ odlazili na svoje redovne poslove. Znači, vođe sektora, kad kažem mislim na pripadnike policije, uniformisani deo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Možete li nam otprilike u procentima to reći, 10%, 20%, 30% ili neki drugi?



SVEDOK 69 – ODGOVOR: Kad se situacija usložila i kad je sve to krenulo, ja mislim da veliki procenat je bio nedostupan da se kontroliše. To je posao koji je radio uniformisani deo pripadnika policije, kontrole. Na osnovu razmene podataka, veliki deo nije bio dostupan za pripadnike policije, za svoje osnovne delatnosti i rad.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da sada pogledamo tačku 63. vaše izjave. Pre, u prethodnom paragrafu 62, govorite o tome kako je dokazni materijal i dokumenti uništeni nakon NATO bombardovanja 1999, kada je potpuno uništena zgrada SUP-a u Đakovici/Gjakovë. Među tim dokumentima su bili fotodokumentacija i otisci prstiju pripadnika OVK, a zatim govorite, isto tako, o otiscima prstiju pripadnika OVK koji su uhapšeni u septembru. Da li se sećate da ste videli tu informacije o Idrizu Balaju, koji je bio poznat i kao Toger. Prvo, recite da li jeste ili niste? Da ili ne?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Molim vas, ponovite mi pitanje, nisam čuo dobro.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim vas da pogledate tačku 62 svoje izjave. Jeste li me čuli?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim vas da pogledate tačku 62, nalazi se pred vama.

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da, pogledamo sam.

TUŽILAC RE – PITANJE: Moje je pitanje: U tački 62 kažete da mislite ili da je moguće da su neki dokumenti vezani za teroriste OVK uhapšene u septembru 1998. godine uništeni usled bombardovanja NATO-a. Pitanje je bilo, da li ste imali tu informaciju i da li ste ikada videli ikakve informacije o Idrizu Balaju, takođe, poznatom kao Toger?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Operativne informacije jesu postojale, jesu uništene u NATO bombardovanju, a ovaj treći deo, oko otiska prstiju, nisam siguran da su njegovi otisci prstiju tu, a od drugih pripadnika koji su u nekim policijskim racijama zatečeni, sigurno da jesu bili.

SUDIJA ORIE: Svedoče 69, gospodine Re vas pita da li je među tim materijalom, tim dokumentima i materijalima koji su uništeni usled bombardovanja NATO-a, da li se sećate, da li je bilo ikakvih materijala, tu sadržanih, koji su se odnosili na Idriza Balaja, poznatog kao Toger? To je pitanje.

SVEDOK 69: Ne.

SUDIJA ORIE: Molim da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada bih želeo da vam pokažem neke dokumente.

TILAC RE: Zamolio bih da se svedoku pokažu dokumenti ... da mu se da svezak dokumenata.

TUŽILAC RE – PITANJE: Prvi koji bih želeo da pogledate. . .

SUDIJA ORIE: Mi imamo sveske sa različitim brojčanim oznakama. Kako bismo sledili kako treba, da li bi onda trebalo da se fokusiramo na spisak sa 10 aneksa? Da? U redu.



TUŽILAC RE – PITANJE: Prvo bih vas zamolio da pogledate dodatak 1, a to je mapa zone odgovornosti Đakovičkog SUP-a. To je broj 1722, po Pravilu 65 ter, a spominje se, u dodatku B.

SUDIJA ORIE: Da li vam je potreban broj?

TUŽILAC RE: Da.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara za broj.

sekretar: To će biti označeno za potrebe identifikacije kao P1175.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pitanje je sledeće: Da li je ovo mapa područja zone odgovornosti Đakovičkog SUP-a? Da ili ne?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: 1998. godine?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Hvala. Sledeći je ... to je broj 1723, spisak sela na području odgovornosti Đakovičkog SUP-a, a spominje se kao MSBK 3. Zamolio bih da svedok pogleda ovaj spisak sela i da potvrdi da li to jeste spisak tako opisanih sela?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara za broj.

SEKRETAR: To će biti označeno za identifikaciju ka P1176.

SUDIJA ORIE: Hvala.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći dokument jeste izveštaj Đakovičkog SUP-a broj 307/98 o kidnapovanju gospodina Popadića, a broj po Pravilu 65 ter je 1725, a u vašoj se izjavi spominje kao MSBK 1.

SUDIJA ORIE: Koji će to biti broj?

sekretar: To će biti broj 1177.

SUDIJA ORIE: Hvala.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je ovaj dokument, dokument koji je opisan u vašoj izjavi?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći je aneks 4, a to je po 65 ter 1726, opisan u vašoj izjavi kao MSBK 5, a to je izveštaj broj Ki1 ili 17/2005, a odnosi se na primopredaju ekshumiranih ostataka od strane predstavnika UN-a. Da li je to dokument o kojem se radi?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.



SUDIJA ORIE: Da li možemo da zaključimo da će to biti broj 1778? Hvala. Molim da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada bih zamolio da pogledate dokument, to je aneks 5, a 65 ter mu je broj 1727, karta opisana u vašoj izjavi kao dodatak A. Da li je to, u stvari, ona karta koju ste označili kao područje u koje se nije moglo ići, a koje je opisano u dodatku vašoj izjavi?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Čekam da se pojavi na ekranu kako bih mogao da znam o čemu govorimo, ali molim sekretara da mi kaže da li bi to onda bilo označeno za identifikaciju kao 1179. Hvala sekretaru na potvrdi.

TUŽILAC RE – PITANJE: 65 ter broj...

SUDIJA ORIE: Mapama obično treba više vremena.

TUŽILAC RE – PITANJE: U stvari, tu ova karta ima i potpis, pa bih tražio da se javno ne emituje.

SUDIJA ORIE: Molim da se ne emituje, a da se pod pečatom označi za identifikaciju.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Sad sam upravo čuo da se vidi samo u sudnici, ali na mom ekranu još uvek nema ovog dokumenta broj 1179.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Molim vas da ponovite gospodine Re 65 ter, broj karte sa onim područjem na koje se nije moglo ići.

TUŽILAC RE: 1727.

SUDIJA ORIE: Svedoče 69, da li je ovo mapa područja na koje se nije moglo ići?

SVEDOK 69: Da.

SUDIJA ORIE: Hvala. Molim da nastavite, gospodine Re.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći je aneks 7, a broj po 65 ter je 1728, a opisan je kao krivična istraga, izveštaj Đakovičkog SUP-a o „izveštaju sa lica mesta na jezeru Radonjić /Radoniq“, a svedok je to opisao kao „dodatak“. Gospodine, molim vas da pogledate taj dokument i da nam kažete da li je to taj dokument kakav je opisan? Jesam li promašio aneks 6? Oprostite, prvo bih hteo da se vratimo na prethodni dokument, to je aneks 6, 65 ter je broj 1729, opisan kao „izveštaj SUP-a o dolasku na lice mesta na jezeru Radonjić“, a opisan je u vašoj izjavi kao aneks 1. Da li je to dokument o kojem se radi?



SUDIJA ORIE: Molim sekretara da mi kaže da li će to biti broj za identifikaciju 1180? Hvala na potvrdi. Da. Molim da nastavite, gospodine Re.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći je broj 7. . .

SUDIJA ORIE: Voleo bih da to vidim. Da. Original se nalazi na ekranu. Molim da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći je aneks broj 7, 65 broj 1728, opisan kao „aneks dokumentu“ u vašoj izjavi, a opis je „krivični izveštaj na licu mesta Đakovičkog MUP-a“. Da li je to taj dokument?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Da li će to biti P1181, označen za potrebe identifikacije? Hvala na potvrdi. Molim da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: To je aneks 8, 1730, opisan u vašoj izjavi kao „aneks 2, dnevnik OVK, za maj 1998. godine“. Da li je to dokument koji je opisan?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara da mi potvrdi da li će to biti broj 1182 označen za identifikaciju? Hvala vam gospodine sekretare. Izvolite nastavite

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći se opisuje kao aneks 9, 65 ter, 1731, opisan u vašem iskazu kao „Aneks 3“, opisan kao „službena zabeleška SUP Đakovica od građanina (...)(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)(...). Da li je to taj dokument?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare da li će to dobiti broj P1183, označen za identifikaciju? Hvala na potvrdi.

TUŽILAC RE – PITANJE: Poslednji dokument je aneks 10, 65 ter 1732 koji se u vašem iskazu opisuje kao aneks 4 i koji predstavlja kompilaciju dokumenata koji se bave formiranjem OVK u Metohiji. Molim vas da pogledate taj dokument i potvrdite da li se radi o tom dokumentu?

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Samo radi jasnoće. Što se tiče aneksa broj 10, zamolio bih da se navedu ERN brojevi za taj konkretni aneks u ovom trenutku. Bio bih veoma zahvalan na tome.

TUŽILAC RE: U009-8765, do U009-8852, to je na BHS-u, a na engleskom to je U016-8343 do U016-8425.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala.



SUDIJA ORIE: Želim samo da proverimo na transkriptu da li se ova brzina može pratiti. Želim da izrazim divljenje što je stenograf to mogao da pokupi sve. Ovaj se dokument sada nalazi na ekranu, pa bih zamolio da ponovite pitanje svedoku.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je ovo dokument koji je priložen vašoj izjavi? Mislim da je to u drugom svesku.

SUDIJA ORIE: Gospođe poslužitelj molim da pomognete svedoku. U međuvremenu, pitam sekretara da li bi to bio P1184, označen za identifikaciju. Zaključujem po klimanju glave da je taj broj potvrđen i zahvaljujem.

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Hvala. I još samo jedno pitanje, zadnje pitanje, a odnosi se na proglase OVK. Prvo molim da odgovorite sa „da“ ili „ne“. Da li ste videli ikakve proglase OVK 1998, samo recite „da“ ili „ne“?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: A, kako se oni odnose na one stvari kojima ste bili svedok ili o kojima ste vi lično čitali?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Molim vas ponovite mi pitanje, nisam razumeo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kako se ta saopštenja koja ste čitali 1998. odnose na one stvari koje ste videli ili o kojima ste čitali ili čuli na svom području?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ja stvarno ne razumem pitanje.

SUDIJA ORIE: Ono što bi gospodin Re želeo da zna jeste, da li ono što ste pročitali u tim saopštenjima, da li je to bilo u skladu ili nije bilo u skladu sa onim što ste vi pronašli ili što ste dobili iz drugih izvora? Dakle, da li je to bilo u skladu sa onim ili različito od onoga što ste tada čitali ili čuli?

SVEDOK 69: U skladu sa onim što smo našli.

SUDIJA ORIE: Mislite svojim vlastitim sredstvima?

SVEDOK 69: Da. Da. Policijskim radom, ako na to mislite, službenim operativnim radom.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Imate li još pitanja gospodine Re. Svedoče 69, vas će sada unakrsno ispitivati branilac gospodin Emerson. On će vas prvi unakrsno ispitivati, a on je branilac, kao što sam već ranije rekao, gospodina Haradinaja. Gospodine Emerson, imate reč.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, odmah bi želeo da naznačim, kako bismo bili efikasniji, s obzirom na to da se veliki deo iskaza ovog svedoka, po izjavi 92 ter, odnosi na oblast koju su već pokrili iskazi drugih svedoka, a u vezi sa tim su već vođena temeljna unakrsna ispitivanja, uz korišćenje dokumentarnih izvora. Ja nemam nameru da ponovo kroz to prolazim sa ovim svedokom, da mu predočavam materijale koji su već predočavani drugim



svedocima u različitim fazama. Prema tome, unakrsno ispitivanje ovog svedoka će biti znatno kraće nego što je to bio slučaj sa prethodnim svedocima.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, treba li da pretpostavim da je možda jedan od razloga što direktna saznanja o nekim od ovih dokumenata, po svemu sudeći nisu u opsegu ovog svedoka, da on nije lično uzimao izjave, pa zamoliti ga da komentariše ove izjave koje su uzimali drugi, je suvišno, pošto već imamo neke neposrednije iskaze.

ADVOKAT EMMERSON: Ja verujem da će moj pristup biti negde na pola puta između opštih pitanja i detaljnijih pitanja, i verujem da će to biti prihvatljivo Pretresnom veću. Nemam nameru da mu predočavam svaku pojedinost koja je već bila predočena u prošlosti.

SUDIJA ORIE: Naravno, Pretresno veće sagledava sve iskaze u kontekstu.

TUŽILAC RE: Pre nego što počne gospodin Emmerson, tražio bih da se izbaci jedan red iz transkripta. U pitanju je stranica 50, red 5. Tu se, u tom redu, javljaju dve reči koje verujem da bi trebalo izbaciti iz predostrožnosti.

SUDIJA ORIE: Tu se pominje ime. U redu. Gospodine sekretare, molimo vas da pripremite izbacivanje ovoga iz transkripta. Gospodine Emmerson, imate reč.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMMERSON

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Svedoče 69, molim vas da pogledate tačku 31 i 32, u izjavi koju ste potpisali. I, dok to tražite, molio bih gospodina sekretara da predoči dokazni predmet P1152. Svedoče 69, molim vas da se usredsredite na prvih nekoliko redova tačke 31, za trenutak. Mesto gde vi kažete sledeće: „Područje oko Radonjičkog /Radoniq jezera je već nekoliko godina pre toga postalo zabranjeno područje za policiju. Ono je obuhvatalo sela Jablanica/Jabllanicë, Žabelj/Zhabel, Bardonić i Glođane/Gllogjan. To znači da su tamo policijske patrole bile retke i ulazak u ovu oblast bio je moguć samo ako je oblast osigurana.“ Želeo bih da malo zajednički proučimo kroz nekoliko pitanja šta pod tim podrazumevate. Da li biste mogli da pogledate na ekran? Dokument koji sada vidite na ekranu, pred sobom, a zanima me ovde prva crtica koja se ovde vidi, jeste izveštaj pukovnika Božidara Delića iz 549. motorizovane brigade, a nosi datum 23. mart 1998. godine. Molim vas, mi znamo da možda postoji greška u pismenom prevodu, kada je reč o rečima u prvom delu pasusa 1, međutim, ukoliko pogledate ovu prvu crticu, tu piše sledeće: „Dana 22. marta, oko 15 časova, u rejonu sela *Donji Biteš*, u šumi prema jezeru Radonjić /Radoniq, pronađeno su na više mesta, redenici metaka 7,62 mm. U tom rejonu MUP Đakovica organizovao je zasedu 22. i 23. marta, ali niko nije naišao do jutarnjih časova.“ Vidite li to?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Mi na osnovu ovoga možemo da zaključimo, zar ne, da su kancelarije MUP-a Đakovica/Gjakovë, barem s vremena na vreme, sprovodile operacije u ovom području u martu 1998. godine, zar ne?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Na osnovu ovoga što piše ovde, proizlazi tako. A, po ovom pitanju, starešine su neke druge. Ja stvarno ne mogu da kažem i da dam tačan odgovor, da li



jeste ili nije, jer to nije u mom domenu. To je radio uniformisani deo policije Đakovica/Gjakovë.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Uprkos tome, reči u pasusu 31, gde govorite o policijskim patrolama, o tome kako one nisu ulazile u ovo područje, tokom nekoliko godina, da li tu mislite na patrole uniformisane policije?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Naravno tako, da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim vas da nam pomognete.

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Svakako.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Vi ste rekli da su patrole retko zalazile u ovo područje i da je to bilo moguće samo ukoliko je oblast osigurana. Možete li da nam kažete, otprilike, koliko se često to odigravalo, počev od marta meseca?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Po izveštajima na kolegijumu Policijske uprave Đakovica/Gjakovë, starešine iz sektora uniformisanog dela policije su iznosile primedbe da vođe sektora, znači, uniformisani deo policije, ne mogu da patroliraju i da idu u ovu oblast, širi deo ove oblasti, radi održavanja javnog reda i mira. Da bi bio još jasniji, to su izveštaji uniformisanog dela policije, znači, o tome konkretno i najverodostojniju izjavu i argumentaciju mogu da vam daju starešine uniformisanog dela policije. Ja ne izbegavam odgovor, ali neću sigurno da kažem ono što ne znam 100 posto.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: To je sve što ja i želim da razjasnimo. Da li je vaš stav da vi niste 100 posto sigurni koliko često su uniformisane policijske patrole išle u ovo područje. Je li tako glasi vaš stav?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Upravo tako.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala vam. A sada bih molio da se vratimo na tačke 31 i 32 vaše izjave. Vi tu pominjete da je srpska policija prestala tamo da odlazi u drugoj polovini 1998. godine u potpunosti, osim ako bi se otpočela policijska operacija, a u onda u tački 32, pominjete kartu, u pitanju je prilog broj 5 i tu se prikazuje ono što je nedostupno, zabranjeno područje i to opisujete kao područje na koje policija nije smela da uđe od polovine 1998. do septembra 1998. godine. Da li ste našli taj odlomak, te tačke?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Jesam, jesam.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ja u ovom trenutku samo pokušavam da shvatim na šta se svode ove tvrdnje, jer vi, izgleda, nagoveštavate da, kada se došlo do polovine 1998. godine, mada su vođene operacije, te operacije su bile ređe nego u prvoj polovini godine. Da li sam ispravno protumačio vašu izjavu?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ja nisam razumeo pitanje. Ali, ako tražite moje objašnjenje po tački 31 i 32, ono stoji ovako kako je ovde opisano, a zasniva se na izveštajima starešina uniformisanog dela policije SUP-a Đakovica/Gjakovë. Znači, starešine koje su bile zadužene za davanje i održavanje javnog reda i mira, da im policija tamo ne može da ode, da ne može da pokriva sektor i da ne može da održava javni red i mir. Ja nisam bio njihov starešina, ja vama prenosim samo ono što je bilo na kolegijuma policijske uprave Đakovica/Gjakovë.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Izvinite, jer ja zapravo u ovom trenutku samo pokušavam da utvrdim šta vi lično govorite u ove dve tačke o informacijama koje ste dobili.



Izgleda kao da vi u tački 31 govorite da je srpska policija potpuno prestala tamo da odlazi u drugoj polovini 1998. godine, a to podrazumeva da oni tamo jesu išli u policijske patrole u prvoj polovini 1998. godine. Da li sam to ispravno shvatio ili ne?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Možda i jeste policija tamo išla, ali retko, možda i jeste, ali retko. Ja ponovo kažem, o tome treba pitati starešine koje su zadužene za uniformisani deo policije. Ja sam ovde izneo samo ono što su oni iznosili na kolegijumu policijske uprave Đakovica/Gjakovë.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A ukoliko se sad usredsredite na ono što su vam onda govorili o drugoj polovini 1998. godine, da li sam pravilno shvatio da vi izjavljujete da su oni vama rekli da nisu ulazili u područje koje ste vi u karti, u aneksu 5 označili, do septembra 1998. godine? Da li sam to ispravno shvatio?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne znam kako najpreciznije da vam odgovorim. Ovo što piše u tački 31 i 32, zasniva se na izjavama policijskih starešina uniformisanog dela policije. Moguće je da je uniformisani deo policije tamo išao retko, moguće je. Ja to ne mogu ni da tvrdim ni da negiram. Ali, najadekvatniji odgovor možete da dobijete od starešina koje su izveštavale na jutarnjim kolegijumima u policijskoj upravi Đakovica/Gjakovë. Moj odgovor, prema tome, na ovo je ono što se zvanično čulo u policijskoj upravi u tom mesecu, ili otprilike te nedelje ili otprilike tako.

SUDIJA ORIE: Svedoče 69, vi ste dali izjavu, vi ste nama do sada u više navrata objasnili da se vaša izjava zasniva na onome što ste čuli. Ukoliko gospodin Emmerson traži nešto više pojedinosti o onome što ste vi možda čuli, vi se ili sećate tih pojedinosti, onda možete da ih prenesete gospodinu Emmersonu ili se ne sećate nikakvih drugih pojedinosti, onda možete da kažete ne sećam se. Ali, nema razloga da vi kažete pitajte nekog drugog. Vi ste dali izjavu. Mi pokušavamo da shvatimo vašu izjavu što bolje možemo. E sad, gospodin Emmerson bi želeo da zna sledeće: vi u tački 31 kažete da je samo u vrlo posebnim okolnostima, odnosno jedino ukoliko je oblast bila osigurana, policija tamo zalazila. Istovremeno, vi kažete da je srpska policija prestala da odlazi u policijske patrole tamo u drugoj polovini godine, tako da je tu stanje stvari bilo drugačije. E sad, konkretno pitanje koje vam postavlja gospodin Emmerson, jeste da li ovoj drugoj polovini 1998. godine, do početka septembra, da li ste tokom sastanaka policije čuli da su policijske patrole uopšte odlazilo u to područje? To bi gospodin Emmerson želeo da zna ili sam ja bar tako njegove reči shvatio.

SVEDOK 69: Poštovani Sude, poštovani predsedniče Suda, nisam hteo da prenesem da nekog drugog zovete za ovo što sam ja izjavio. Ja sam izjavio ono što sam se sećao, ono što sam čuo, sve drugo ne znam kako bih drugo mogao da kažem.

SUDIJA ORIE: Pa, pitanje je dosta jednostavno. Počev od sredine 1998. do septembra meseca, da li ste tokom sastanaka kolegijuma koje ste već opisali, da li ste vi saznali za to da su policijske patrole uopšte odlazile u ovo područje ili ne?

SVEDOK 69: Da, jesu.

SUDIJA ORIE: A sada nastavite gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možete li ponovo, molim vas, da nam kažete, koliko često su zalazile u ovo područje tokom druge polovine godine?



SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne znam, ne sećam se.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li vam je bilo poznato učestvovanje policijskih jedinica u velikoj ofanzivi u sadejstvu sa Vojskom Jugoslavije između 9. i 11. avgusta 1998. godine?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li vi u svojim odgovorima uspostavljate razliku između policijskih jedinica i jedinica PJP ili i PJP uključujete u „policijske jedinice“?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da, PJP i policijske snage. Svi koji su nosili uniformu, koji nisu bili u običnoj odeći.

(...)(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)(...)

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Moje pitanje je glasilo ovako. Da li vam je poznato da su policijske jedinice učestvovala u velikoj ofanzivi sa Vojskom Jugoslavije između 9. i 11. avgusta? E sad, sad ću vam postaviti pitanje malo drugačije. Da li ste znali da su jedinice MUP-a ili PJP učestvovala u ofanzivi koja je usmerena na Glođane/Gllogjan, na primer, između 9. i 11. avgusta?

SUDIJA ORIE: Izgleda da svedok svojim pokretom pokazuje da to ne zna. Da li to znate ili ne?

SVEDOK 69: Ne mogu da se setim. Ne sećam se.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molio bih da pogledamo dokazni predmet P1181, a to je aneks 7, uz vašu izjavu svedoka. Imate li to u svojim rukama?

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ja imam samo izjavu, ništa više.

SUDIJA ORIE: Ukoliko pogledate ekran, pojaviće se na ekranu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ja se izvinjavam zbog promena u brojevima aneksa, to neće moći da ide baš najglatkije. Ono što ja želim da pogledamo, što se tiče engleskog prevoda, ukoliko smo to mogli da vidimo, na stranici koja nosi broj 8 u dnu. A što se tiče verzije na BHS-u, molim vas samo za trenutak strpljenja. To je stranica na kojoj piše 7573 u gornjem desnom uglu, KU196, to je prva referenca koju možemo da vidimo. Izvinjavam se. Promenjena je paginacija. Ovo je dokument koji je nekada bio aneks 10, uz izjavu Radovana Zlatkovića po Pravilu 92 ter, ali se takođe predočava uz ovog svedoka. A, u ovom dokumentu postoji zabeležka o nizu oružanih sukoba do kojih je došlo i svi se pominju pod referencom KU. Možda bi bilo od pomoći svedoku da se to predoči u štampanom primerku.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)



ADVOKAT EMMERSON: Izvinjavam se. Molio bih sekretara da predoči prethodnu stranicu. Ova stranica koju vidimo na ekranu je, ja mislim, stranica 9, bar po mojoj paginaciji. Možda bismo mogli da počnemo od stranice 8. Gospođu poslužitelj, ERN broj koji bi trebalo da se vidi u gornjem desnom uglu, je 7573. Možda bi bilo jednostavnije da meni date ovaj registrator pa ću ja pokušati da nađem odgovarajuću stranicu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, molimo da date brojeve stranica u sistemu elektronske sudnice, radi sekretara, jer je njemu onda lakše da pronade na taj način odgovarajući dokument.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Poteškoće koje sada imamo su povezane sa tim što su dokazni predmeti bili organizovani na drugačiji način u prvoj i drugoj verziji izjave po Pravilu 92 ter. Poznate su vam poteškoće koje smo imali. Mislim da svedok sada ima verziju na BHS-u. Svedoče 69, vi gledate niz unosa od kojih svaki počinje slovima KU, onda sledi broj, a onda godina 1998. Da li imate to pred sobom?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U prevodu na engleski, takođe gledamo stranu 8 engleskog prevoda. Mislim da trenutno vidimo stranicu broj 3. Trebalo bi da piše „68“ u gornjem desnom uglu. Želeo bih da ovo završimo ukratko, nešto kraće nego što smo do sada napredovali. Ukoliko pogledate ovaj prvi unos, KU196/98, tu piše da je dana „9. avgusta 1998. godine oko 7.30 časova, u rejonu *Biteške Čuke*, opština Đakovica/Gjakovë, od strane pripadnika DTG albanske etničke zajednice izvršen je teroristički napad vatrenim oružjem na pripadnike MUP Republike Srbije.“ Da li to vidite?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

prevodilac: Molimo svedoka da se približi mikrofonu.

SUDIJA ORIE: Molim vas približite se mikrofonu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: To je usred onog područja koje ste označili u aneksu 5, zar ne?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ukoliko bismo mogli da vrlo ukratko pogledamo, vi me ispravite ako ja nešto pogrešim, jer ne želim da gledamo svaki unos. Ali, uz ovaj dokument koji je prilog uz vašu izjavu ima 8 unosa, koji imaju reference KU196, 205, 217, 218, 220, 222, 406 i 430. U svakom od ovih se pominje oružani sukob između 9. i 11. avgusta, u području koje se nalazi unutar one oblasti koje ste označili u aneksu 5. Dakle, to su sela u području Glodana/Gllogjan, *Suka Biteš*, selo *Biteš*, kao i Dujak/ Dujakë i Gramocelj/ Gramacel. Svedoče 69, trebalo bi da znate za ove incidente, zar ne?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U kojima se izveštava o krivičnim delima terorista?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U svakom primeru oni se beleže kao da je u njima došlo do oružanih napada na MUP, koji je izvodio svoje uobičajene dužnosti i zadatke. Možete li da nam pomognete da to objasnimo? Šta taj izraz znači u ovim izveštajima, redovne dužnosti i zadaci?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Opet dolazimo na uniformisani deo pripadnika policije Đakovica/Gjakovë. Redovni deo zadataka i delatnosti, po mom shvatanju, jeste patrolna delatnost, sektorska delatnost i obezbeđivanje javnog reda i mira na tim prostorima i šire, slobodno kretanje građana, protok robe, po mom shvatanju.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ukoliko bi to bilo tačno, svedoče 69, to bi podrazumevalo da je tokom avgusta meseca policija učestvovala u redovnom patroliranju u ovom području, zar ne?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Na osnovu ovoga ovde što piše stoji da jeste, odnosno da je pokušala da uspostavi red i mir na tim prostorima.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da predemo, nakratko, na drugu temu. Da li bismo mogli da pogledamo aneks 10 uz vašu izjavu, onaj primerak koji ste vi potpisali, a to je sada

(Odbrana se savetuje)

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: 1732 po spisku 65 ter. To je dosta dugačak dokument.

SUDIJA ORIE: On je sada označen u svrhu identifikacije kao P1184. Je li to taj?

ADVOKAT EMMERSON: Hvala vam mnogo. To je taj.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Trebalo bi da budu stranice od 26 do 30, u engleskom prevodu, a od 21 do 24 u prevodu na BHS. BHS je sasvim sigurno tačan, pa ako možete da pogledate sa dna strana, na BHS-u, a na engleskom strane su 26 do 30. Ako biste mogli da se fokusirate na tačku 1 pri dnu strane. Vi ste, verovatno, pročitali ove dokumente u pripremi za svoje svedočenje, je li tako?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim vas da se na trenutak fokusirate na pitanje. Vi ste pregledali ove dokumente pre nego što ste potpisali svoju izjavu, je li tako?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Mislite na moju izjavu? Jesam, pročitao i potpisao.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ne. Vi ste ove dokumente stavili kao anekse svojoj izjavi. A pitanje koje ja postavljam jeste, jeste li ih pročitali pre nego što ste ih priložili uz svoju izjavu svedoka?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Pretpostavljam da dâ.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Da ne prolazimo kroz sve ove stranice, ovaj dokument odnosi se na navodne napade OVK, koje su počinili pripadnici OVK iz sela Babaloć/Baballoq, a u sažetku, na stranama koje slede navode se ukupno 14 navodnih



incidenata od 2. maja do 27. jula, a koji su bili usmereni bilo na kontrolne punktove MUP-a na području izbegličkog logora Babaloć/Baballoq ili na pripadnike MUP-a koji su se nalazili u *Erečkoj Suki* ili na pripadnike MUP-a unutar izbegličkog logora ili, u jednom slučaju samo, a mislim da je to tačka 11, na helikopter Vojske Jugoslavije. Ono što želim da pitam u vezi sa tim dokumentima je sledeće: Mi smo čuli neke iskaze od komandanta PJP koji se zove Rade Repić, a koji je bio odgovoran za Babaloć/Baballoq u toku maja i juna. Kao prvo, da li se sećate imena tog gospodina?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Slabo mi je poznato. Da, više da nego ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: On je izjavio da su se pripadnici PJP nalazili fizički unutar kuća naselja Babaloć/Baballoq, najbliže putu i oni su bili u tim prostorijama. Da li je to bilo nešto o čemu ste vi znali?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možete li nam reći iz svog sećanja, možda vas sećate dovoljno ne služi, ali možete li nam reći, kada je MUP ili kada su PJP prvi put počeli da obezbeđuju područje oko izbegličkog naselja Babaloć/Baballoq sa kontrolnim punktovima i stacioniranjem snaga na *Erečkoj Suki*?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne, sigurno.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Prelazim na drugu temu. Opisali ste, u svojoj izjavi, u tačkama 32. i 34, hapšenja i ispitivanje grupe ljudi iz Kodralije/Kodrali. Da li se sada toga sećate?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Po izjavama da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možete li se setiti, da li su ti ljudi dovedeni u policijsku stanicu?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li je i jedan od njih bio u donjem vešu, kad su bili dovedeni?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne znam sigurno.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li ste videli kada su dovedeni?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne mogu da se setim trenutka kada su dovedeni, ali se sećam trenutka, odnosno vremena kad su uzimani na informativne razgovore.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gospodina Nebojša Avramović je izjavio, vezano za njihovu obradu u policijskoj stanici u Đakovici/Gjakovë, kada su ih doveli pripadnici PJP i rekao da veruje da su bar neki od njih bili u donjem rublju.

SUDIJA ORIE: Možete li nam navesti referencu?

ADVOKAT EMMERSON: To je 6626, redovi 11 do 13.

SUDIJA ORIE: Hvala.



ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li je to nešto za šta biste vi očekivali da vas obaveste da su osumnjičeni nakon hapšenja dovedeni u donjem vešu?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Moguće da su dovedeni, ali ja se stvarno ne sećam. O tome me niko nije obavestio.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pretresno veće je videlo i čulo sadržaj izjave koju je dao Bekim Kalimashi, a označena je kao D142, a pročitana je u transkript između strana 6627 i 6630, kao i druge izjave ljudi koji su u to vreme uhapšeni, gde se navodi da pre nego što su dovedeni u policijsku stanicu, da su ih pripadnici PJP pretukli, a nakon što su dovedeni u policijsku stanicu onda su sistematski premlaćivani dok su bili u pritvoru.

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Šta je pitanje?

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pitanje je da li imate neki komentar?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Što se tiče pripadnika PJP to sigurno ne znam. A, da su premlaćivani kad su dati Službi OKP, nije mi poznato. Skoro sam siguran da mogu da tvrdim da to nije tako.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Jeste li često, tokom tog perioda, čuli navode da su policajci zlostavljali ljude u pritvoru?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne, to nije bilo u delokrugu mog rada. Ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Znači, ne sećate se ni jednog incidenta gde su se ljudi žalili da su priznanja davali zato što su bili premlaćivani? Uopšte niste čuli za to?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Možda ima toga. Ali, u službi gde sam ja bio sigurno da tako nije.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A čija bi bila obaveza da istraži uključenost policije u takvu vrstu aktivnosti?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Službe za policijsku kontrolu i odeljenje policije, znači uniformisani deo policije, za zakonitost i rad policije u bilo kojoj policijskoj upravi.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li se sećate, da li je ta služba vodila ikakve istrage u vašoj policijskoj stanici 1998. i 1999. godine, svedoče 69?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Nije mi poznato.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Sada bih vas zamolio nešto o jednoj drugoj temi, pa molim da pogledate tačku 35. svoje izjave, izvinite 36. stare izjave. A, zamolio bih da se na ekranima pokaže D171. Svedoče, po vašem sećanju među onima koji su prvi došli na kanal bili su general-pukovnik Vlastimir Đorđević i general-potpukovnik Obrad Stevanović. Je li tako?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I mislim da u aneksu 6, uz vašu izjavu svedoka, vi dajete zapis, dokument koji je potpisao ... samo trenutak, vratiću se na to. Mislim da u svojoj dokumentaciji imate jedan takav dokument. Je li tako, je li se sećate da ste to videli?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možete li nam pomoći u pogledu toga kako je došlo do toga da tako visoko rangirani oficiri budu uključeni u nešto što je bila operacija istrage?

SUDIJA ORIE: Za zapisnik, sada govorimo o P1180, gospodine Emmerson, zar ne?

ADVOKAT EMMERSON: Hvala vam ного.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ne znam da li ste čuli moje pitanje, svedoče?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Jesam i odgovor je sledeći: Na osnovu saznanja da se sve to tamo desilo, šta se desilo i kako se desilo, po naređenju tadašnjeg načelnika Policijske uprave, a najverovatnije, pretpostavljam da je on koordinirao rad sa svojim starešinama, na licu mesta su izašli oni za koje sam rekao u svojoj izjavi. Meni je bilo naređenje, od načelnika Policijske uprave da ostanem u zgradi policijske uprave. Znači, na licu mesta su bili generali Đorđević i Obrad Stevanović, načelnik Policijske uprave Adamović i ne znam već sad ko još već tamo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možda bih malo drugačije trebalo da postavim pitanje. Da li bi bilo uobičajeno da neko ranga generala Đorđevića, u to vreme, prisustvuje jednoj operaciji traganja?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Taj operativni podatak, to saznanje da se to tamo desilo, bio je od velike važnosti i pretpostavljam da su se na osnovu toga oni svi uključili i otišli na lice mesta. To je moje razmišljanje.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Zamolio bih da na trenutak pređemo na privatnu sednicu.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, možete da nastavite gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY: Hvala časni Sude.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Svedoče 69, u pasusu 31 svoje izjave vi kažete da je „jedino bilo moguće zalaziti u oblasti kao što je Jablanica/Jabllanicë ukoliko su ova područja bila "osigurana“. Da li pod tim podrazumevate da ih je osiguravala Vojska Jugoslavije, a ako ne, ko ih je osiguravao?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Prvo, dobar dan, gospodine Harvey. A moj odgovor na vaše pitanje je da je to područje obezbeđivano od strane policije ili vojnih snaga.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li biste se saglasili da je postojala veoma tesna saradnje između policije i vojske u prilikama kada su činjeni pokušaji da se uđe u Jablanicu/Jabllanicë?



SVEDOK 69 – ODGOVOR: Mislim da dâ.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste vi lično učestvovali u ovim planovima?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Nikada.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Pomenuli ste, na stranici 34. transkripta, red 22, govorili ste o pisanim dokumentima koje je pronašla služba na terenu. Treba li da pretpostavim da je jedan od ciljeva vaših istraga bio da pronađete što više dokumenata koje su, po svemu sudeći, sastavili pripadnici OVK?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: To je bio jedan od naših zadataka.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li vam je bilo poznato da su takvi dokumenti zaplenjeni u selu Jablanica/Jabllanicë, u bilo kom trenutku tokom 1998. godine?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Mislim da dâ i da je u posedu Službe državne bezbednosti po pitanju tih dokumenata.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste na taj način došli u posed zapisnika sa sastanaka koje su održavali pripadnici OVK u ovom području?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Pretpostavimo da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li je, takođe, jedno od uputstava koja su izdata vašoj službi na terenu, da se unište štabovi ili kuće pripadnika OVK?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ja ću vas moliti da mi ponovite pitanje.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste takođe dobili uputstvo, uputstvo za vašu službu na terenu, da uništite štabove ili kuće pripadnika OVK?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Sigurno ne.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Pretpostavljam da vam je poznato da su policijske snage ušle u Jablanicu/Jabllanicë 2. i 3. avgusta 1998? To vam je poznato, zar ne?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Možda.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li to znači, možda vam je poznato ili je možda taj datum u pitanju ili se možda sećate? Možete li da obrazložite svoj odgovor, molim?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Upravo je ovo zadnje. Ne mogu da se setim tačno.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li se vi sećate da oni jesu ušli u Jablanicu/Jabllanicë, u nekom trenutku, samo se ne sećate tačnog datuma?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne sećam se datuma uopšte.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ali se sećate da jesu ušli u Jablanicu/Jabllanicë?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Takvi komentari su postojali.

SUDIJA ORIE: Svedoče 69, vi u sve većoj meri ne odgovarate na pitanja, kažete pretpostavljam, moguće. Molim vas da odgovarate na pitanja. Pitanje je glasilo: Da li se sećate da su ušli u Jablanicu/Jabllanicë? Da li vam je rečeno da se to dogodilo? Gospodin Harvey bi možda želeo da zna ko vam je to rekao, ali molim vas da se usredsredite na pitanje i



da odgovorite na njih. Dakle, poslednje pitanje je glasilo, da li se sećate da su ušli u Jablanicu/Jabllanicë?

SVEDOK 69: Gospodine predsedniče, ne sećam se.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Nemate predstavu o tome da li su ikada ušli u Jablanicu/Jabllanicë?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne znam kako konkretno da vam odgovorim. Jesu, ali meni nisu poznati datumi i vreme. Ne znam kako da se izjasnim, verujte mi.

SUDIJA ORIE: To je u redu. Vaši prethodni odgovori nisu u potpunosti odgovarali onome što nam sada kažete. Dakle, vi ste znali da oni jesu ulazili u Jablanicu/Jabllanicë, ali se ne sećate datuma. Možete da nastavite, gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Jedna od vaših odgovornosti je bila da sprovedite istrage u vezi sa tim da li su počinjena bilo kakva krivična dela u Jablanici/Jabllanicë?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi ste rekli Pretresnom veću da ste raspolagali podacima da postoji zatvor u Jablanici/Jabllanicë. Kakve ste istrage sprovedili kada je reč o istinitosti ili neistinitosti navoda o postojanju zatvora u Jablanici/Jabllanicë, kada su vaše snage, snage srpske policije, bile u Jablanici/Jabllanicë?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Sem službenih beleški, sem operativnog materijala koji je postojao, pripadnici OKP nikad nisu vodili istragu na mestu u Jablanici/Jabllanicë, gde se čulo da ima zatvora ili gde ima ovo ili ono.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Nikada nisu pogledali da vide mogu li da pronađu tela ljudi, koji su, kako se navodi, bili kidnapovani?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Moj odgovor je „ne“.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Nikada nisu pogledali da vide mogu li da nađu dokaze o premlaćivanju ili o mučenju?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Opet moram da kažem, moj odgovor je „ne“.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: U stvari, vi nikada niste dobili izveštaj od bilo kod od vaših ljudi na terenu, koji su ušli u Jablanicu/Jabllanicë da su pronašli tamo bilo šta što bi se moglo nazvati zatvorom, zar ne?

TUŽILAC RE: O kom vremenskom periodu govorimo?

ADVOKAT HARVEY: O 1998. godini, o bar dve prilike 1998. godine. Ja ću biti konkretan u vezi sa datumima, početkom avgusta i početkom septembra 1998. godine.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li vam je to dovoljno jasno svedoče 69?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li je, prema tome, tačno da ni od koga od svojih ljudi na terenu, koji su ušli u Jablanicu/Jabllanicë, u avgustu ili u septembru 1998. godine, niste dobili nikakve izveštaje da su tamo pronašli bilo šta što bi se moglo nazvati zatvorom?
SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne mogu da se setim.

ADVOKAT HARVEY: Mislim da će biti neophodno da sada pređemo na privatnu sednicu. Moram svedoku da postavim neka konkretna pitanja u vezi sa njegovom odgovornošću.

SUDIJA ORIE: Prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Zahvaljujem sekretaru.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Siguran sam da ćete se složiti da bi sledeći spisak sadržavao vrste zlostavljanja, ako bi se koristile: gumene palice, udaranje, kundaci pušaka, kundaci pištolja, metalne palice, bejzbol palice, električni šokovi i, konačno, upotreba pesnica ili šamara, kada se govori o bilo čemu što sa nekim potencijalnim svedokom. To bi bili oblici zlostavljanja, zar ne?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li bi bilo prikladno, po vašem mišljenju kao policajca, da kada ispitujete nekog čoveka, da koristite bilo koji od oblika ovog fizičkog ponašanja koje sam pomenuo, kao metod za dobijanje informacija od te osobe?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Nije mi logično sve što ste pomenuli, ali, na osnovu Zakona o policiji, možda je negde fizička snaga upotrebljavana, od dozvoljenih fizičkih sredstava.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A, što se tiče te vrste sile koja je prihvatljiva ili dopuštena, da li bi udaranje žene u lice bilo prihvatljivi oblik upotrebe fizičke snage kada se sa njom razgovara o pitanjima od velikog značaja?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith možete li doći do svoje poente, nakon ovog što je do sada dosta očigledno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li su vam poznati navodi ... zamolio bih da se pokaže P6, a to je ... izveštaj, mislim da je to strana 31. Ne znam da li postoji prevod na BHS, mislim da nema, pa ću vam nešto pročitati gospodine i zamoliti da komentarišete. A to se odnosi na istragu koja se odvijala: „Besa Arlati, pripadnik Demokratskog saveza Kosova, organizacija u Đakovici/Gjakovë, ispitivan je u Policiji u Đakovici/Gjakovë nekoliko puta vezano za otmicu policajaca Popadića i Jovanovića. Po prvi put to je bilo 26. maja, kada je načelnik policije, Sreten Camović zahtevao da im kaže sve što je znala o navodnoj otmici.



Besa Alati je rekla da su joj policajci psovali albansku majku“. I zvali je kurvom, a načelnik Camović je šakom udario u lice. Celu noć su je držali u podrumu, koji je bio poplavljen kanalizacijom, dubine 10 do 15 metara“.

SUDIJA HOEPFEL: Centimetara.

ADVOKAT GUY-SMITH: Puno hvala.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: „28. maja je neprekidno ispitivana 9 sati“. Tu pravim pauzu. Da li vam je bilo poznato da su ove stvari navedene protiv Sretena Camovića?
SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ako bi se tako nešto dogodilo, da li bi to bilo prikladno policijsko ponašanje? Sećam se da ste rekli da udaranje u lice ne bi bilo dobro, ali ne znam kako biste kvalifikovali da osoba ostane celu noć u kanalizaciji? Da li bi to bila neka adekvatna policijska istražna tehnika?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Apsolutno ne.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li znate za ikakvu istragu koja je vršena u Đakovici/Gjakovë, u policiji i da je bilo ko istraživao ovakve navode?

SVEDOK 69 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Hvala. Nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Želim samo da vas obavestim da sam imao problema da to pronađem na strani 31.

ADVOKAT GUY-SMITH: To je u desnom donjem uglu, to je pod 2.24. Jeste li to našli?

SUDIJA ORIE: Da. Hvala. Gospodine Re, ima li potrebe za dodatnim ispitivanjem?

TUŽILAC RE: Nema potrebe za dodatnim ispitivanjem.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Ni Pretresno veće nema pitanja u ovom trenutku za vas, svedoče 69. Jedino što ostaje jeste da se pogledaju aneksi izjave, to je P1175 do i uključujući P1184. U ovom trenutku, ja bih isključio P1181, ali što se drugih tiče, da li ima kakvih prigovora na njihovo usvajanje?

ADVOKAT EMMERSON: Ima. Ovo je teško formulirati zbog promena u brojevima dokaznih predmeta. Ali, koliko sam shvatio, ERN rasponi su konkretno vezani za dodatak 10 i uključuju izjave za koje postoje primedbe u onom podnesku, o kojem Pretresno veće treba da donese odluku.

SUDIJA ORIE: Znači, to je P1184 za koji imamo prigovore. Mislim da ćete to morati tačno da istražite da se zna šta je to.



ADVOKAT EMMERSON: Žao mi je što vas gnjavim ovim. Ali, pošto ni jedan od nas nema kako treba isprintan set aneksa i da ih nismo dobili do 10 ujutro, želeli smo da imamo priliku da se unakrsno iznesu prigovori za sadašnju listu dokaznih predmeta označenih za identifikaciju i da onda damo Pretresnom veću odgovor vezano za taj broj dokaznog predmeta.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Re, imaćete domaći zadatak noćas, Pretresno veće je primetilo da P1181 predstavlja dokument koji se sastoji od još drugih dokumenata i 145 strana. Mnogi od tih dokumenata već su uvršteni u spis, mnogi ... ali neki jesu. Molim vas da pronađete koji jesu, a koji nisu, kako bismo dobili ažurirani spisak. Pretresno veće će biti zahvalno da čuje od zastupnika Odbrane što je pre moguće vezano za prigovore. Ima li još neko proceduralno pitanje koje bismo trebali u ovom trenutku pokrenuti? Ukoliko nema, vezano za svedoka 69, želim da kažem sledeće. Gospodine, ovim je završeno vaše svedočenje na ovom Sudu. Pretresno veće bi želelo da vam se mnogo zahvali što ste došli u Hag i što ste odgovorili na sva pitanja koja su vam postavljena. Želim vam srećan put kući. Završavamo sa radom i nastavljamo sutra u 14.15 popodne, pretpostavljam u istoj sudnici. Molim sekretara da to potvrdi.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Sekretar je potvrdio da je sudnica ista. Završavamo sa radom za danas. Nastavljamo u utorak 30. oktobra u 14.15 časova.

(svedok napušta sudnicu)

Sednica je završena u 18.57 h
Nastavlja se u utorak, 30. oktobra 2007. godine u 14.15 h.

